

شیوع سزارین و برخی عوامل مؤثر بر آن در کرمان

بتول معتمدی^{*}- دکتر محسن جانقريانی^{**}- دکتر ناهید افتخاری^{***}

^{*} مریبی گروه مامائی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

^{**} دانشیار اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

^{***} استادیار زنان و مامائی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان

چکیده

علی‌رغم بالا بودن هزینه‌های گراف بیمارستانی در عمل سزارین، میزان مرگ و میر و عوارض ناشی از آن بیش از زایمان طبیعی است. به منظور تعیین شیوع سزارین و برخی عوامل مؤثر بر آن این پژوهش انجام شد. نوع مطالعه، مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی است. اطلاعات مربوط به ۵۰۰ زایمان با سن آبستنی ۲۸ هفته و بیشتر با انجام مصاحبه با مادر و معاینه مادر و نوزاد به طور متوالی در مردادماه ۱۳۷۵ از کلیه بیمارستان‌های شهر کرمان جمع‌آوری و بررسی گردید. شیوع سزارین $37/6 \pm 6/8$ سال، میانگین میزان تھصیلات $3/4 \pm 1/1$ کلاس، میانگین تعداد آبستنی $2/5 \pm 1/2$ و میانه آن ۲ بود، میانگین سن آبستنی $1/7 \pm 39/2$ هفته و میانگین وزن موقع تولد نوزاد 3158 ± 523 گرم بود.

بین تعداد سزارین قبلی، تعداد ویزیت قبل از زایمان ($100/0$) و نمایش جنین، مراجعت به ماما، درد زایمان، تنگی لکن، بستن لوله‌های رحمی بعد از زایمان، پیشنهاد ما در جهت سزارین ($100/0$) و سن ازدواج ($50/0$) با شیوع سزارین رابطه معنی‌دار آماری نشان داد. شیوع سزارین در این مطالعه بیش از برخی کشورها و برخی مطالعات ایران بود و به عواملی بستگی دارد که می‌توان با تمهیداتی آن را کاهش داد.

کلید واژه‌ها: سزارین / سن آبستنی / شیوع

مقدمه

نیک نفس بیمارستان باهنر کرمان $23/5\%$ (۳) و در سال ۱۳۷۳ در 120 آبستنی دیررس این زایشگاه (۴) گزارش شده است. به علت محدود بودن گزارشات به بیمارستان خاص ضرورت انجام پژوهش‌های تکمیلی در ایران وجود دارد.

در دوبلین علی رغم افزایش اندک میزان شیوع سزارین در سالهای 1965 تا 1980 که از $4/1$ به $4/8$ % رسیده بود، کاهش چشمگیری را در میزان مرگ و میر قبل از تولد نوزاد (از $42/1$ به $16/8$ در 1000 نوزاد متولد شده) در همان سال‌ها نشان داد، محققین نتیجه گرفتند که کاهش واضح

میزان شیوع سزارین در آمارهای مختلف متفاوت است، گزارشات حاکی از شیوع $4/5\%$ ، 25% و $21/8\%$ به ترتیب در سالهای 1985 ، 1995 و 1983 در ایالات متحده می‌باشد، در سال 1983 در ایتالیا 14 درصد بود (مشابه فرانسه در همان سال) که بیشتر از آمارهای سایر کشورهای اروپایی از جمله بلژیک و استرالیاست (13 و 10 و 7 و 6) آمارهای موجود در ایران شیوع سزارین در سال 1365 و 1366 در بیمارستانهای دانشگاهی مشهد به ترتیب $6/9\%$ و $10/1\%$ در سال 1369 در بیمارستان روئین تن آرش تهران $11/1\%$ (۲)، در سال 1371 و سال 1372 در زایشگاه

تعیین شیوع سازارین در زایمان های بیمارستانی شهر کرمان انجام شد. اطلاعات مربوط به ۵۰۰ زایمان انجام شده به طور متالی (Consecutive) و همزمان در مردادماه ۱۳۷۵ از کلیه بیمارستان های شهر کرمان جمع آوری گردید. واحد نمونه یک زایمان بیمارستانی با سن حاملگی ۲۸ هفته یا بیشتر بود که بر اساس تاریخ اولین روز آخرین قاعدگی یا تشخیص سونوگرافی قبل از زایمان و یا معاینه نوزاد بعد از تولد که بر استفاده از جدول *Balard* تعیین گردید (بدون در نظر گرفتن نوع زایمان، زنده یا مرده بودن جنین به دنیا آمده، تعداد جنین های متولد شده در هر زایمان).

اطلاعات با استفاده از فرم تنظیم شده بر اساس اهداف پژوهش که شامل چهار بخش (خصوصیات دموگرافیک، تاریخچه مامایی، وضعیت آبستنی فعلی، وضعیت زایمان فعلی) بود، از طریق مصاحبه با مادر، معاينة مادر و نوزاد و توزین نوزاد جمع آوری و ثبت گردید (توزین نوزاد با وزنه استاندارد *Seca* انجام شد).

پس از جمع آوری داده ها و وارد کردن اطلاعات در کامپیوتر با استفاده از نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل آنها انجام شد. پس از طبقه بندی متغیرهای مستقل با استفاده از آزمون های کای دو و t-test رابطه آنها با سازارین سنجش و سپس با استفاده از رگرسیون چند متغیره جهت شناسایی عوامل مخدوش کننده اثر متغیرهای مستقل بر سازارین آزمون گردید.

یافته ها

۳۱۲ نفر (٪۶۲/۴) از افراد مورد مطالعه بطريق واژینال و ۱۸۸ نفر (٪۳۷/۶) آنها بطريق سازارین زایمان نمودند. میانگین سن افراد مورد مطالعه $25/9 \pm 5/8$ با دامنه سنی ۱۵-۵۰ سال بود. میانگین میزان تحصیلات آنها $7/4 \pm 2/8$ با دامنه ۱۹-۰ کلاس بود. ۳۷۱ نفر (٪۷۴) آنها در مرکز استان، ۸۷ نفر (٪۱۸) شهرستان و ۴۲ نفر (٪۸) در روستا زندگی می کردند. ۴۲۵ نفر (٪۸۵) آنها خانه دار و ۷۵ نفر (٪۱۵) شاغل بودند. ۱۰۰ نفر (٪۲۰) در بیمارستان آیت... کاشانی (تأمین اجتماعی) و ۱۷۹ نفر (٪۳۵/۸) در بیمارستان شهید باهنر (دولتی)، ۴۶ نفر (٪۹/۲) در بیمارستان ارجمند (خصوصی)، ۱۷۵ نفر (٪۳۵) در بیمارستان راضیه فیروز (خصوصی) زایمان نمودند (جدول های شماره ۱ و ۲).

میانگین سن ازدواج آنها $19/8 \pm 3/8$ با دامنه سنی

مرگ و میر قبل از تولد به افزایش میزان سازارین مرتبط نبوده است (۷ و ۱۲). ۱۲ گزارش حاکی از آن است که انجام سازارین در نوزاد نارس ارجحیتی بر زایمان طبیعی ندارد (۷). میزان مرگ و میر مادری در عمل سازارین حتی در بهترین شرایط ۵ تا ۷ برابر زایمان طبیعی است و عوارض مادری و مدت ماندن در بیمارستان نیز افزایش می یابد (۵ و ۶). خطرات عمده ای از قبیل عفونت شدید، خونریزی، بیهوشی، حملات ترومبوآمبولی و پنومونی استنشاقی زن حامله را تهدید می کند (۴ و ۵). با توجه به اینکه میزان مرگ و میر و عوارض ناشی از سازارین نسبت به زایمان طبیعی بالاتر میباشد بر پایه تحقیقات متعدد تمهداتی جهت انجام زایمان طبیعی بدنبال سازارین قبلی صورت گرفته است (۱۱ و ۱۲).

یکی از بیمارستان های شبکاگو طی یک دوره سه ساله با به کار بستن تدبیری توانسته میزان اعمال سازارین خود را از ۱۷/۵ درصد به ۱۱/۵ درصد کاهش دهد که این تدبیر شامل:

- الزامی شمردن ارائه نظریه رسمی برای همه اعمال سازارین.
- مشاوره با تمام بیماران با سابقه سازارین قبلی در اولین ملاقات مراقبت قبل از زایمان در مورد قابل انتظار بودن زایمان طبیعی.
- تأیید تشخیص زجر جنین.
- بکار گرفتن پروتکل جدی به منظور تشخیص و درمان زایمان سخت.

- قابل انتظار شمردن زایمان طبیعی در نمایش بریج و مدیریت اجرای آن که بسیار امیدوار کننده است (۵).

از آن جا که علی رغم بالا بودن هزینه های گزاف بیمارستانی عمل سازارین، میزان مرگ و میر و عوارض ناشی از آن بیش از زایمان طبیعی است (۷، ۶، ۵) و آمارهای موجود در شهر کرمان مربوط به یک بیمارستان میباشد و قابل تعمیم به کل جامعه نیست به منظور تعیین شیوع سازارین و برخی عوامل مؤثر بر آن در زایمان های بیمارستانی شهر کرمان این پژوهش انجام شد تا بر پایه اطلاعات کسب شده پیشنهاداتی جهت بهبود وضع سلامت مادران و نوزادان که سلامت کل جامعه متأثر از آن می باشد ارائه گردد.

مواد و روش ها

این پژوهش مطالعه ای مقطعی می باشد که به منظور

(۱۹/۴٪) آنها سزارین را ترجیح می‌دادند که ۶۵ نفر (۶/۶٪) از آنها سزارین شدند.

(۶/۴٪) آنها پیشنهاد سزارین را به پزشک داده بودند که ۴۶ نفر (۷۴٪) از پیشنهاد دهنگان سزارین شدند و ۱۶ نفر (۲۶٪) آنها زایمان طبیعی نمودند (جدولهای شماره ۱ و ۳).

میانگین تعداد ویزیت قبل از زایمان در افراد مورد مطالعه که به روش سزارین یا به طور طبیعی زایمان نمودند به ترتیب $8 \pm 4/2$ و $5/8 \pm 2/6$ دفعه بود. در افرادی که سزارین شدند و یا بطور طبیعی زایمان نمودند و ≥ 9 بار ویزیت قبل از زایمان داشتند به ترتیب ۱۷ نفر (۹/۱٪) و ۲۰ نفر (۶/۶٪) سابقه سقط، ۶ نفر (۳/۲٪) و ۴ نفر (۱/۳٪) سابقه نازایی، ۳۰ نفر (۱۶٪) و ۴۹ نفر (۱۵/۷٪) سن حاملگی ≥ 41 هفته داشته‌اند. ۵۶ نفر (۱۱/۲٪) از افراد مورد مطالعه سابقه سزارین قبل داشتند که همگی سزارین شدند و ۹ نفر (۷/۵٪) افرادی که حاملگی دو قلو داشتند ≥ 9 بار ویزیت قبل از زایمان داشته‌اند.

۱۲-۴۱ سال بود. میانگین و میانه تعداد آبستنی در آنها $2/4 \pm 1/1$ و ۲ با دامنه $1-10$ آبستنی بود. میانگین تعداد فرزند زنده در آنها $1/5 \pm 2/3$ با دامنه $0-9$ فرزند بود. میانگین تعداد سقط و مرده‌زایی در آنها $5/2 \pm 0/0$ با دامنه $0-4$ بود (جدولهای شماره ۱ و ۲).

میانگین سن آبستنی افراد مورد مطالعه $2/2 \pm 3/9$ دامنه آن $30-43$ هفته و Mode آن ۴۰ هفته بود. نمایش ۴۷۸ جنین (۹۵/۶٪) سر (سفالیک)، ۱۵ جنین (۳٪) ته (بریج) و ۷ جنین (۱/۴٪) سایر موارد بود. ۱۲ آبستنی (۲/۴٪) دو قلو و سایر موارد یک قلو بودند (جدول شماره ۱ و ۳).

میانگین آپگار نوزاد در افراد مورد مطالعه $8/7 \pm 1/1$ بود. جنس ۲۳۸ نوزاد متولد شده (۴۷/۶٪) دختر و ۲۵۵ نوزاد (۵۱٪) پسر و ۷ نفر (۴٪) آنها ذکر نشده بود. لوله‌های رحمی ۴۲ نفر (۴٪) آنها بعد از زایمان بسته شد. ۴۰۳ نفر (۸۰/۶٪) آنها زایمان واژینال راترジج می‌دادند که ۲۸۰ نفر (۶۹/۵٪) آنها زایمان واژینال نمودند. ۹۷ نفر

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار ویزیتی های افراد مورد مطالعه و رابطه آنها با سزارین.

متغیرها	نوع زایمان	
	سازارین	میانگین و انحراف معیار
سن	$26/8 \pm 6/1$	$25/4 \pm 5/4$
میزان تحصیلات	$9/1 \pm 4/2$	$8/5 \pm 4/1$
سن ازدواج	$20/2 \pm 4/2$	$19/5 \pm 2/5$
تعداد حاملگی	$2/5 \pm 1/7$	$2/2 \pm 1/7$
تعداد زایمان	$2/3 \pm 1/6$	$2/3 \pm 1/6$
تعداد سقط و مرده‌زایی	$0/2 \pm 0/6$	$0/2 \pm 0/5$
تعداد فرزند زنده	$2/2 \pm 1/6$	$2/2 \pm 1/5$
تعداد سزارین قبلی	$0/4 \pm 0/7$	$0 \pm 0/1$
سن حاملگی	$39/2 \pm 1/7$	$39/2 \pm 2/2$
تعداد جنین	$1/1 \pm 0/2$	$1 \pm 0/1$
تعداد ویزیت قبل از زایمان	$8 \pm 4/2$	$5/8 \pm 2/6$
آپگار	$8/7 \pm 1/2$	$8/7 \pm 1/1$
وزن موقع تولد (گرم)	3158 ± 522	2216 ± 449

NS:Not significant

* با استفاده از نتایج آزمون رگرسیون چند متغیره

+P<0/05

+P<0/01

جدول ۲: توزیع فراوانی سازارین و زایمان طبیعی با توجه به ویژگی های افراد مورد مطالعه نسبت به کل زایمانها(n=۵۰۰) و رابطه آنها با سازارین.

P-value*	زایمان طبیعی(n=۳۱۲)(%۶۲/۴)		سازارین(n=۱۸۸)(%۳۷/۶)		نوع زایمان	متغیرها
	درصد زایمان	تعداد	درصد زایمان	تعداد		
NS	۴۷	۲۳۴	۲۷	۱۳۷	محل سکونت:	
	۱۰	۴۸	۸	۳۹		مرکز استان
	۶	۳۰	۲	۱۲		شهرستان
NS	۹/۴	۴۷	۵/۶	۲۸	شغل مادر:	
	۵۳	۲۶۵	۳۲	۱۶۰		شاغل
						خانه دار
NS	۱۹/۴	۹۷	۱۰	۵۰	تحصیلات مادر:	
	۷/۲	۳۶	۴/۴	۲۲		دبستان (۵ کلاس)
	۳۱/۸	۱۵۹	۱۸/۶	۹۳		راهنمایی (۸-۶ کلاس)
	۴	۲۰	۴/۶	۲۳		دبیرستان (۹-۱۲ کلاس)
NS	۱۲/۸	۶۴	۷/۲	۳۶	نوع بیمارستان:	
	۲۳/۸	۱۱۹	۱۲	۶۰		تأمین اجتماعی
	۲۵/۸	۱۲۹	۱۸/۴	۹۲		دولتی
NS	۷/۶	۳۸	۳/۸	۱۹	سن (سال):	
	۲۲/۲	۱۱۱	۱۰/۶	۵۳		≤۱۹
	۱۸/۸	۹۴	۱۲/۴	۶۲		۲۰-۲۴
	۷/۴	۳۷	۵/۴	۲۷		۲۵-۲۹
	۵/۸	۲۹	۵/۴	۲۷		≥۳۵
						سن ازدواج (سال):
+	۳۶	۱۸۰	۱۹/۸	۹۹	≤۱۹	
	۱۹/۶	۹۸	۱۱/۲	۵۶		۲۰-۲۴
	۶	۳۰	۵	۲۵		۲۵-۲۹
	۰/۸	۴	۱/۴	۷		۳۰-۳۴
	۰	۰	۰/۲	۱		≥۳۵
NS	۴/۸	۲۴	۲/۴	۱۲	سن حاملگی (هفته):	
	۵۴/۴	۲۷۲	۲۳/۴	۱۶۷		<۳۷
	۳/۲	۱۶	۱/۸	۹		۳۷-۴۱
						≥۴۲

* با استفاده از نتایج آزمون رگرسیون چند متغیره

+P<0.05

۱۳۷۱ که ۲۳/۵٪ بود (۳) درصد افزایش داشته است و نسبت به سایر آمارها نیز فزاینده بود. شیوع سزارین با بالا رفتن سن ازدواج افزایش داشته (P<0.05) که با سایر مطالعات مطابقت دارد (۸).

در این مطالعه هیچ گونه رابطه‌ای بین شیوع سزارین با وزن موقع تولد نوزاد و سن حاملگی وجود نداشت که گزارشات مطالعه در ایتالیا در سال ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۳ آنرا تأثیر می‌کند (۸). در مطالعه‌ای که در سال ۱۳۷۳ بر روی حاملگی دیررس انجام شد شیوع سزارین با حاملگی دیررس در زایشگاه باهتر کرمان ۴۱/۷٪/گزارش گردید (۴). شیوع سزارین در مناطق فقیرنشین ایتالیا در سالهای ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۳، ۴۰ درصد کمتر از سایر مناطق بود (۸) و در

بین تعداد ویزیت قبل از زایمان با سابقه سزارین قبلی، سابقه سقط، سابقه نازایی، سن حاملگی و تعداد جنین رابطه معنی دار آماری وجود نداشت. ۸۶ نفر (۴۶/۲٪) از افرادی که سزارین شده بودند و ۱۰۷ نفر (۳۴/۵٪) کسانی که زایمان طبیعی نموده بودند بیمه بودند. ۲۳ نفر (۱۲/۴٪) از کسانی که سزارین شدند و ۱۹ نفر (۶٪) افرادی که زایمان طبیعی نموده بودند وضعیت درآمد خوبی داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این بررسی شیوع سزارین در زایمانهای بیمارستانی شهر کرمان ۳۷/۶ درصد و در زایشگاه باهتر کرمان ۳۳/۵ درصد بود که نسبت به زایمانهای زایشگاه باهتر در سال

جدول ۳: توزیع فراوانی سزارین و زایمان طبیعی با توجه به وضعیت آبستنی و زایمان فعلی نسبت به کل زایمان‌ها (n=۵۰۰)

P-value*	زایمان طبیعی (۶۲٪/۳۱۲)		سزارین (۳۷٪/۱۸۸)		نوع زایمان	متغیرها
	درصد زایمان	تعداد	درصد زایمان	تعداد		
+++	۲۰/۲	۱۰۱	۲/۸	۱۴	مراجعه به ماما:	داشته
	۴۲/۲	۲۱۱	۳۴/۸	۱۷۴		نداشته
+++	۵۷	۲۸۵	۱۷/۶	۸۸	وجود درد زایمان:	داشته
	۵/۴	۲۷	۲۰	۱۰۰		نداشته
+++	۰/۶	۳	۹	۴۵	تنگی لگن با معاینه واژینال:	داشته
	۶۱/۸	۳۰۹	۲۸/۶	۱۴۳		نداشته
+++	۱/۴	۷	۷	۳۵	توبکتومی بعد از زایمان:	داشته
	۶۱	۳۰۵	۳۰/۶	۱۵۳		نداشته
+++	۳/۲	۱۶	۹/۲	۴۶	پیشنهاد سزارین توسط مادر:	داشته
	۵۹/۲	۲۹۶	۲۸/۴	۱۴۲		نداشته
+++	۶۲/۴	۳۱۲	۳۳/۲	۱۶۶	نمایش جنین (پرزانتاسیون):	سر (سفالیک)
	۰	۰	۳	۱۵		نه (بریج)
	۰	۰	۱/۴	۷		سایر موارد

+++ P<0.001

*با استفاده از نتایج آزمون رگرسیون چند متغیره

می‌گردد جهت کاهش میزان سزارین با برنامه‌ریزی دقیق ماماهای آموزش دیده رافعال نموده و از وجود آنها بیشتر در امر زایمان و مراقبتهای قبل از زایمان استفاده گردد.

در پایان پیشنهاد می‌شود مطالعاتی وسیع تر و با حجم نمونه بیشتر در این زمینه انجام شود تاکلیه عوامل مؤثر بر افزایش سزارین شناسائی و بر پایه آن تحقیقات و مطالعه حاضر و با استفاده از منابع معتبر ضمن بالابردن سطح آگاهی مادران، با تنظیم پروتکلی جهت روند زایمان در زایشگاهها و فعال کردن هر چه بیشتر ماماهای در امر زایمان، علاوه بر کاهش میزان سزارین، مرگ و میر و عوارض مادران و نوزادان کاهش یافته و از صرف هزینه‌های گزاف بیمارستانی جلوگیری و درجهت کمک به اقتصاد و توسعه کشور گام‌های مؤثری برداشته شود.

سپاسگزاری

بدینوسیله از حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کرمان که طرح فوق را تصویب و هزینه آنرا تقبل نموده‌اند تشکر می‌نمایم.

لس آنجلس نیز شیوع سزارین با بالارفتن درآمد افزایش می‌یابد (۶) در حالیکه در این مطالعه رابطه‌ای بین محل سکونت با شیوع سزارین وجود نداشت که ممکن است مربوط به محدودیتهای مطالعه حاضر از جمله انجام بسیاری از زایمانها در منزل و پراکندگی جمعیت در مناطق مختلف باشد. شیوع سزارین در بیمارستان‌های عمومی ایتالیا ۱۲/۳ درصد و در بیمارستان‌های خصوصی ۱۱/۸ درصد بود (۸). در این مطالعه شیوع سزارین در بیمارستان‌های عمومی ۳۴/۴ درصد و در بیمارستان‌های خصوصی ۴۱/۶ درصد بود و علی رغم این که بیمارستان دولتی شهید باهنر تنها مرکزی است که کلیه موارد اورژانس و مسئله‌دار زنان و مامایی از سراسر مناطق استان به آنجا ارجاع داده می‌شود میزان سزارین در بیمارستان‌های خصوصی بیشتر بود.

تحصیلات با شیوع سزارین رابطه‌ای نداشت که می‌تواند ناشی از عدم آگاهی افراد تحصیل کرده از عوارض سزارین باشد، بطوریکه در سال ۱۹۸۳ در ایتالیا خانمهایی که تحصیلات دانشگاهی داشتند، شیوع سزارین ۴۰٪ بیشتر بود (۸).

بین شیوع سزارین با بستن لوله‌های رحمی بعد از زایمان و پیشنهاد ما در جهت سزارین عضو نمایش (P_{0/0001}) و سابقه سزارین قبلی (P_{0/01}) رابطه معنی‌دار آماری وجود داشت در حالیکه حتی تمایل برای بستن لوله‌ها به دنبال سزارین قبلی اندیکاسیونی برای سزارین تکراری ایجاد نمی‌کند و بهتر است بعد از زایمان طبیعی لوله‌های رحمی بسته شود (۶). پیشنهاد می‌گردد آموزش‌های لازم به مادران داده شود. در این مطالعه عضو نمایش جنین در ۱۵ مورد ته (Breech) بود که با سزارین متولد شدند در حالیکه در سال ۱۹۸۳ در ایتالیا فقط در ۵۰ درصد موارد با عضو نمایش ته (Breech) با سزارین به دنیا آمدند (۸) و در سال ۱۹۹۰ در ایالات متحده ۷/۸۳ موارد با عضو نمایش ته سزارین شدند (۶). در سال ۱۹۸۹ توسط ویلیامز گزارش گردید که اوفير و همکاران ۷۱ زایمان با نمایش ته (Breech) که سابقه سزارین قبلی داشتند بررسی کردند و از میان آن‌ها به ۴۷ مورد (۶۶ درصد) اجازه زایمان داده شد که ۳۷ مورد زایمان طبیعی کردند و عوارض نوزادی نیز افزایش نداشت (۷).

در این پژوهش هر چه میزان مراجعه مادران به ماما بیشتر بود شیوع سزارین کاهش داشت (P_{0/01}) پیشنهاد

منابع

1. اتقایی، مستوره: شیوع سزارین در بیمارستانهای دانشگاهی مشهد. پایان نامه چاپ نشده کارشناسی ارشد مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد. ۱۳۶۷.
2. جنانی، شهریان؛ دستجردی، مرضیه؛ رابطه پلاستیا اکرنا و سزارین قبلی، خلاصه مقالات پنجمین سمینار سراسری باروری و ناباروری تهران. ۱۳۷۰، صص: ۸۹.
3. صدیق زاده، سهیلا؛ بررسی شیوع سزارین طی سالهای ۱۳۷۱ و ۱۳۷۲ در زایشگاه نیک نفس کرمان. پایان نامه چاپ نشده دکترای پزشکی کرمان. ۱۳۷۳.
4. ماشینچیان مرادی، مینا؛ تعیین شیوع سزارین در ۱۲۰ مورد از خانمهای دچار حاملگی دیررس مراجعته کننده به بخش زنان بیمارستان دکتر باهنر (زایشگاه نیک نفس). پایان نامه چاپ نشده دوره دکترای تحصیلی کرمان. ۱۳۷۳.
5. ویلسون، رابرت ج؛ مامایی و بیماریهای زنان. ترجمه داریوش کاظمی. تهران: انتشارات دانش پژوه، ۱۳۷۱، صص: ۵۷۰-۵۷۶.
6. Cunningham FG, et al. Williams Obstetrics. 20th ed. Nov Walk: Appleton and Lange, 1997: 509-515.
7. Cunningham FG, et al. Williams Obstetrics. 19th ed. Norwallk: Appleton and Lange, 1993: 591-597.
8. Fabio p, Nicoletta p, Carlo LV, Luigi F. Determinants of Cesarean Section Rates in Italy. British J of Obs and Gyn 1992;99: 203-6.
9. Hage ML, Heims MJ, Hammond WE, Hammond CB. Changing Rates of Cesarean Delivery. Obs and Gyn 1988; 72(1): 98-101.
10. Harlow BI, Frigoletto FD, Cramer DW. Epidemiologic predictors of Cesarean Section in Nulliparous Patients at low Risk. Am J Obs and Gyn 1995; 172(1): 156-62.
11. Mark GP, James NM, Edward FM, et al: Vaginal Birth after Cesarean Delivery: Are there Useful and Valid Predictors of Success or failure?. Am J Obs and Gyn 1992; 166(6-1): 1811-181.
12. Mock CN, visser L, Elkins TE, Wilson JB. Vaginal delivery after Previous Cesarean Section in a Rural West African Hospital. Int J Gyn and Obs 1991; 36:187-193.
13. Poula B, Susan E, Frances E, Mary V. Kacial, Ethinc Differences in the Likelihood of Cesarean Delivery, California. Am J of Public Health 1995; 85:625-630.

Prevalence of Cesarean Section and Some Determinant Factors In Kerman

Motamedi B, Janghorbani N, Eftekhari N

ABSTRACT

In spite of the cesarean section expense, mortality and morbidity is more than normal delivery.

This study performed to determine prevalence of cesarean section and some determinant factors .

In this cross sectional study information was consecutively collected from 500 deliveries with gestational age of more than 28 Weeks in Kerman Hospitals at Agust 1996.

Prevalence of cesarean section was 37.6% with mean maternal age 26.8 ± 6.1 years, mean education 9.1 ± 4.3 classes, mean previous pregnancies 2.5 ± 1.7 ,mean gestational age 39.2 ± 1.7 weeks and Birth weight 3158 ± 523 grams.

There were significant statistical relationship between rate of cesarean section rates and number of previous cesarean section, number of prenatal care ($P < 0.01$), presentation, visit by midwife, labour pain, cephalopelvic disproportion(C.P.D.),tobectomy after delivery, mother's offer for cesarean section ($P < 0.001$) and age of marriage ($P < 0.05$).

Results showed that cesarean section prevalence in this study was more than reports of other countries and other studies in Iran, it related to many factors that could be reduced by making proper managment.

Key Words: Cesarean/ Gestational Age/ Prevalence